

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ**
**Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини**

**ІНСТРУКЦІЯ № 37
З ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ УДПУ**

м. Умань – 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ректора УДПУ
імені Павла Тичини
№ 8587 «22» 06 2022р.

ІНСТРУКЦІЯ № 37 З ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ УДПУ

I. Галузь застосування

Зазначена інструкція поширюється на всі службові, допоміжні кабінети та інші приміщення університету і встановлює основні вимоги до забезпечення пожежної безпеки в них.

Інструкція є обов'язковою для вивчення та виконання всіма працівниками, а також відвідувачами університету.

II. Вимоги пожежної безпеки

2.1. Загальні положення.

Кожен працівник університету зобов'язаний знати, неухильно виконувати вимоги Закону України «Про пожежну безпеку» і Правил пожежної безпеки.

Загальне керівництво по організації пожежної безпеки університету покладається на Відділ з охорони праці та пожежної безпеки.

З пожежну безпеку відповідають:

- за навчальний корпус №1, №2, №3, №4 – начальники дільниць,
- гуртожитки №1, №2 – директор студмістечка,
- за навчально-наукову агробіостанцію – завідувач,
- за навчальні майстерні – завідувач майстернями,
- за господарські приміщення – керівники відділів,
- за складські приміщення – на завідуючого складом,
- за навчальні лабораторії, комп'ютерні лабораторії, спеціальних приміщення – на завідуючих лабораторіями (старших лаборантів)

Відповідальна особа зобов'язана:

- утримувати в справному стані системи виявлення та гасіння пожежі;
- розробити і затвердити план евакуації та порядок сповіщення студентів та працівників коледжу на випадок виникнення пожежі;
- переглядати існуючі плани евакуації 1 раз на 3 роки. Практичне відпрацювання дій щодо евакуації людей на випадок пожежі проводити не рідше 2 разів на рік;
- організувати вивчення Правил пожежної безпеки студентами та працівниками університету, проводити перевірку знань і виконання ними даних Правил;

- розробити і затвердити програми для проведення вступного та первинного протипожежних інструктажів;
- не допускати до роботи осіб, які не пройшли спеціальне навчання, інструктажі або перевірку знань з Правил пожежної безпеки;
- особисто проходити навчання і перевірку знань.

2.2. Вимоги пожежної безпеки до утримання території.

До будівель університету має бути забезпечений вільний доступ. Протипожежні розриви між будинками, спорудами, відкритими майданчиками для зберігання матеріалів, устаткування тощо повинні відповідати вимогам будівельних норм, їх не дозволяється захаращувати, використовувати для складання матеріалів, стоянок автотранспорту. Все сміття та відходи необхідно регулярно вивозити у спеціально відведені місця.

Проїзди і проходи до будівлі, пожежних вододжерел, пожежних драбин, пожежного інвентаря, обладнання та засобів пожежогасіння мають бути в задовільному стані в будь-яку пору року.

Забороняється зменшувати нормативну ширину проїздів.

Територія біля університету повинна мати зовнішнє освітлення, яке забезпечує швидке знаходження пожежних драбин, протипожежного обладнання, входів до приміщення.

На території установи на видних місцях повинні бути встановлені таблички із зазначенням порядку виклику пожежної охорони, розміщення первинних засобів пожежогасіння, схема руху транспорту.

Біля чергових на видному місці вивіщується табличка з вказівкою прізвища, ім'я, по батькові відповідального за пожежну безпеку в університеті, номера телефону міського відділення ДСНС, інструкцією з пожежної безпеки.

2.3. Вимоги пожежної безпеки до утримання приміщення університету.

Приміщення університету повинні своєчасно очищатись від горючого сміття, відходів і постійно утримуватися в чистоті.

Розміщення у приміщенні меблів та обладнання слід здійснювати таким чином, щоб забезпечувався вільний евакуаційний прохід до дверей виходу з приміщення. Навпроти дверного отвору має залишитися прохід шириною, яка дорівнює ширині дверей, але не менше 1 метра.

За наявності у приміщенні лише одного евакуаційного виходу дозволяється розміщувати в ньому не більше 50 осіб.

Евакуаційні шляхи (проходи, коридори, вестибюлі, сходові марші тощо) і виходи повинні постійно утримуватися вільними, нічим не захаращуватися.

Не допускається знімати з дверей пристрої для самозачинення, фіксувати такі двері у відчиненому положенні, зберігати (у тому числі тимчасово) інвентар та

різні матеріали у тамбурах виходів, у шафах (нішах) для інженерних комунікацій, зачиняти на замки та інші запори, що важко відчиняються, зсередини, зовнішні евакуаційні двері у разі знаходження в приміщенні людей.

У разі необхідності встановлення на вікнах приміщень, де перебувають люди, ґратів останні повинні розкриватися, розсуватися або зніматися.

Встановлювати глухі (незмінні) ґрати дозволяється в касах, складах, де це передбачено нормами і правилами, затвердженими в установленому порядку. Забороняється влаштування кладових чи інших допоміжних приміщень понад установлену норму, звуження проходів між рядами, установка в проходах додаткових стільців тощо.

Пожежні крани, які є в приміщенні, повинні бути укомплектовані пожежними рукавами і стволами однакового діаметру.

Не рідше одного разу на шість місяців вони мають перевірятися на працездатність службою, яка здійснює їх технічне обслуговування.

Пожежні рукави необхідно утримувати сухими, складеними у „гармошку” або подвійну скатку приєднаними до крана та ствола.

Пожежні шафи для розміщення кранів слід пломбувати і вони повинні мати отвори для провітрювання. На дверках пожежних шаф із зовнішнього боку необхідно після літерного індексу „ПК” вказати порядковий номер крана та номер телефону виклику пожежної охорони. Всі приміщення повинні бути забезпечені необхідною кількістю вогнегасників згідно з вимогами загальнодержавних Правил пожежної безпеки в Україні, їх слід встановлювати в легкодоступних та помітних місцях (коридорах, біля виходів або виходів з приміщень) таким чином, щоб вони не заважали під час евакуації і була можливість прочитування маркувальних написів на корпусі.

Зарядження та перезарядження вогнегасників має виконуватися відповідно до інструкції з їх експлуатації. Перезарядженню підлягають також вогнегасники із зірваними пломбами.

Усі працівники установи повинні вміти користуватися вогнегасниками та внутрішніми пожежними кранами.

Горище та інші технічні приміщення не повинні використовуватися не за призначенням (для зберігання меблів, устаткування, інших сторонніх предметів), забороняється застосування для утеплення горищного приміщення легкозаймистих матеріалів.

Двері горищ, підвальних приміщень, технічних поверхів, електрощитових слід утримувати зачиненими. На дверях приміщень повинно бути вказано місцезнаходження ключів від них, доступних для отримання у будь-який час доби. Перевіряти стан вогнезахисної обробки не менше одного разу на рік зі складанням акту перевірки. Приміщення, де використовуються персональні комп'ютери, слід оснащувати переносними вуглекислотними вогнегасниками. Персональні комп'ютери після закінчення роботи на них повинні відключатися від електромережі.

У разі перепланування приміщень, зміни їх функціонального призначення, застосування нового технологічного устаткування необхідно дотримуватися протипожежних вимог чинних нормативних документів будівельного та технологічного устаткування. Не дозволяється зниження проектних меж вогнестійкості конструкцій та погіршення умов евакуації людей.

Приступати до реконструкції, перепланування приміщень, технологічного переоснащення чи впровадження нової технології дозволяється лише за наявності проектної документації, яка пройшла попередню експертизу (перевірку) на відповідність нормативним актам з пожежної безпеки з позитивним результатом в органах державного пожежного нагляду.

Придбані за кордоном машини, механізми, устаткування, технологічне обладнання, вводяться в експлуатацію лише за умови відповідності їх діючим в Україні нормативним актам з пожежної безпеки.

Протипожежні системи, устаткування приміщень, будівель та споруд (протидимовий захист, пожежна автоматика, протипожежне водопостачання, протипожежні двері, клапани, інші захисні пристрої у протипожежних стінах і перекриттях тощо) повинні постійно утримуватися у робочому стані.

У приміщеннях університету **забороняється:**

- прибирати приміщення і прати одяг із застосуванням бензину, гасу та інших ЛЗР та ГР, а також відігрівати замерзлі труби паяльними лампами та іншими засобами із застосуванням відкритого вогню;
- розкидати й залишати неприбраними промаслені обтиральні матеріали. Їх необхідно прибирати в металеві ящики, щільно закривати кришками і після закінчення роботи виділяти з приміщення у спеціально відведені за межами будівель місця, забезпечені негорючими збірниками з кришками, які щільно закриваються;
- розміщувати крамниці й склади з наявністю товарів побутової хімії, ЛЗР та ГР, вогненебезпечних матеріалів (фарб, розчинників, лаків, пороху тощо), балонів з газом, які відносяться до вибухопожежонебезпечних категорій А та Б.

Кількість та розміри евакуаційних виходів з приміщення, їхні конструкції й планувальні рішення, умови освітленості, забезпечення незадимленості, протяжність шляхів евакуації, їх облицювання (оздоблення) повинні відповідати протипожежним вимогам будівельних норм.

При наявності людей у приміщенні двері евакуаційних виходів можуть замикатися лише на внутрішні запори, які легко відмикаються.

Шляхи евакуації, що не мають природного освітлення, повинні постійно освітлюватися електричним світлом (у разі наявності людей).

Кожен евакуаційний вихід повинен мати покажчик «вихід».

Не допускається:

- влаштовувати на шляхах евакуаційні пороги, виступи, турнікети, розсувні, підйомні двері, що обертаються, та інші пристрої, які перешкоджають вільній евакуації людей;
- забивати, заварювати, замикати на навісні замки, болтові з'єднання та інші запори, що важко відчиняються зсередини, зовнішні евакуаційні двері будівель;
- влаштовувати у сходових клітках приміщення будь – якого призначення, у т.ч. кіоски, прокладати промислові трубопроводи з ЛЗР та ГР, повітропроводи;
- робити засклення або закладання жалюзів і отворів повітряних зон у незадимлювальних сходових клітках;
- знімати передбачені проектом двері вестибюлів, холів, тамбурів і сходових кліток;
- зменшувати нормативну площу фрамуг у зовнішніх стінах сходових кліток або закладати їх;
- розвішувати у сходових клітинах на стінах стенди, панно тощо.

2.4.Заходи пожежної безпеки під час застосування відкритого вогню. Електрозварювальні та інші роботи, пов'язані із застосуванням відкритого вогню, допускається тільки з письмового дозволу директора університету або його заступника. Дозвіл на проведення всіх вогневих робіт повинен оформлюватися напередодні проведення цих робіт.

До проведення вогневих робіт допускаються тільки кваліфіковані працівники, які мають при собі посвідчення газоелектрозварника і талон про складання заліку з правил пожежної безпеки. Проведення вогневих робіт дозволяється тільки після виконання заходів щодо забезпечення пожежної безпеки при справному газоелектрозварювальному обладнанні. Виконання вогневих робіт повинно негайно припинитися на вимогу особи, відповідальної за безпечне проведення робіт та органів державного пожежного нагляду.

2.5.Правила утримання технічних засобів протипожежного захисту.

Будівля та приміщення повинні оснащуватися установками пожежної сигналізації (УПС) та автоматичними установками пожежогасіння (АУП) відповідно до вимог чинних нормативних документів. Усі установки мають бути справними, утримуватися в працездатному стані, необхідно забезпечувати такі заходи:

- технічне обслуговування з метою збереження показників безвідмовної роботи на період терміну служби;
- матеріально – технічне (ресурсне) забезпечення з метою безвідмовного виконання функціонального призначення в усіх режимах експлуатації, підтримки і своєчасного відновлення працездатності;
- - опрацювання необхідної експлуатаційної документації для обслуговуючого і чергового персоналу. Організації, яка здійснюють технічне обслуговування, монтаж та налагодження установок, повинні мати ліцензію на право виконання цих робіт. Приміщення повинно бути обладнане системою протидимного захисту, технічними засобами оповіщення про пожежу та засобами зв'язку відповідно до вимог будівельних норм. Мережі протипожежного водогону повинні забезпечувати потрібні за нормами витрати та натиск води.

2.6. Утримання інженерного обладнання

Силове і освітлювальне електроустаткування, електропроводка та інші споживачі електроенергії повинні експлуатуватися відповідно до ПУЕ і Правил технічної експлуатації електроустановок (ПТЄЕ). Електропроводка, розподільні пристрої різного типу, рубильники повинні монтуватися на негорючих основах (тексаліт, гетінакс та інші матеріали).

Розподільні електрощити повинні періодично очищатися від пилу. Зіпсовані електроапарати та прилади, які можуть викликати порив, замикання, повинні бути терміново відремонтовані або замінені на інші.

Плавкі вставки запобіжників повинні бути калібровані із зазначенням на клемі встанови номінального струму встанови. Застосування саморобних некаліброваних плавких вставок (запобіжників, дровових перемичок) забороняється. Настільні лампи, вентилятори, телевізори, комп'ютери, радіоприймачі, холодильники та інші електроприлади повинні вмикатися в мережу тільки через справні розетки і електрошнури.

Експлуатація тимчасових електромереж не дозволяється.

Заміри опору ізоляції в силових та освітлювальних мережах необхідно проводити не рідше одного разу на рік. Забороняється встановлення електропобутових приладів (телевізорів, холодильників тощо) в нішах меблів. Обігрівання приміщень повинно здійснюватися тільки приладами центрального водяного опалення.

Під час експлуатації побутових кондиціонерів, електроприладів забороняється:

- у разі встановлення кондиціонера у віконному отворі використовувати як опорні конструкції рами;

- кустарно переробляти кондиціонери;
- замінювати триполюсні штепсельні роз'єднувачі на двополюсні;
- встановлювати кондиціонери у внутрішніх протипожежних перегородках на стінах;
- температура зовнішньої поверхні електроопалювальних приладів у найбільш нагрітому місці в нормальному режимі роботи не повинна перевищувати 85°C. Нові підключення різних струймоприймачів (електродвигунів, нагрівальних приладів тощо) необхідно проводити з урахуванням допустимого струмового навантаження електромережі;
- встановленням будь – яких вимикачів або штепсельних роз'єднувачів у мережах аварійного (евакуаційного) освітлення не дозволяється;
- конструкція світильників повинна виключати випадання з них ламп. Світильники з лампами розжарювання повинні мати суцільне силікатне скло, яке їх захищає;
- обгортання електроламп, світильників, ділянок електропроводки папером, тканиною й іншими легкозаймистими матеріалами.

Не дозволяється:

- прокладання електричних проводів і кабелів транзитом через пожежонебезпечні та вибухонебезпечні зони;
- експлуатація кабелів і проводів з пошкодженою або такою, що в процесі експлуатації втратила захисні властивості, ізоляцією;
- залишення під напругою кабелів та проводів з неізованими струмопровідними жилами;
- застосування саморобних подовжувачів, які не відповідають вимогам ПУЕ, що пред'являються до переносних (пересувних) електропроводок;
- застосування для опалення приміщення нестандартного електронагрівального обладнання або ламп розжарювання;
- підвищення світильників безпосередньо на самопровідні проводи;
- складання горючих матеріалів на відстані 1 метра від електроустаткування та під електрощитами;
- використання побутових електронагрівальних приладів (прасок, чайників, кип'ятильників тощо) без негорючих підставок та в місцях (приміщеннях), де їх застосування не передбачено технологічним процесом або заборонено правилами пожежної безпеки.

2.7. Порядок огляду, приведення в пожежобезпечний стан і

закриття приміщень, будівель тощо після закінчення роботи.

Після закінчення робочого дня працівники університету повинні навести порядок на робочому місці, зачинити вікна та вимкнути електроживлення приладів і обладнання яким вони користувалися (настільні лампи, друкарські та лічильні машинки, вентилятори, побутові кондиціонери, комп'ютери, радіоприймачі тощо).

Відповідальний за пожежну безпеку у приміщенні після закінчення роботи повинен оглянути його, переконатися у відсутності порушень, що можуть привести до пожежі, перевірити відключення електроприладів, обладнання, освітлення.

III. Обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі

У разі виникнення пожежі дії працівників університету, залучених до гасіння пожежі, мають бути спрямовані на створення безпеки людей, їх евакуацію та рятування.

Працівник університету, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, підвищення температури в приміщенні тощо), зобов'язаний:

- негайно повідомити за телефоном 101 до пожежної частини (при цьому чітко вказати адресу об'єкта, кількість поверхів, місце виникнення пожежі, наявність людей, а також свою посаду і прізвище;
- сповістити людей про пожежу, розпочати самому і залучити інших осіб до евакуації людей та матеріальних цінностей з будівлі до безпечного місця згідно з планом евакуації;
- сповістити про пожежу керівника закладу та пожежну команду коледжу ;
- організувати зустріч пожежних підрозділів, вжити заходів до гасіння пожежі з використанням наявних у коледжі вогнегасників та інших засобів пожежогасіння.

Директор університету або заступник, якому повідомлено про виникнення пожежі, повинні:

- перевірити, чи викликано пожежні підрозділи;
 - здійснювати керівництво за евакуацією людей та гасіння пожежі до прибуття пожежних підрозділів. У разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування, використовуючи для цього всі наявні сили і засоби;
 - організувати перевірку наявності всіх працівників, евакуйованих з будівлі;
 - виділити для зустрічі пожежних підрозділів особу, яка добре знає розміщення під'їзних шляхів та вододжерел;
 - вивести за межі небезпечної зони всіх студентів, працівників та інших осіб, які не беруть участі у евакуації людей та ліквідації пожежі;
 - у разі потреби викликати до місця пожежі медичну та інші служби;
 - організувати у разі необхідності відключення електропостачання, зупинити інші заходи, які сприяють поширенню пожежі;
 - забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі, від можливих обвалів конструкцій, дії токсичних продуктів горіння і підвищеної температури, ураження електрострумом;
 - організувати евакуацію матеріальних цінностей з небезпечної зони, визначити місця їх складування і забезпечити, за потреби, їх охорону;
- Після прибуття на пожежу пожежних підрозділів повинен бути забезпечений безперешкодний доступ їх до місця, де виникла пожежа.

Т.в.о відділу ОП та ПБ

Оксана ЖИТНЯ

ПОГОДЖЕНО:

Головний інженер

Віктор МЕГЕСЬ

Юрисконсульт

Роман КРАВЧЕНКО